

nastopu lepših dni nakopičila. Urno bo treba nadomestiti zaostalo delo. — Kmetje, ki bi jih sicer izvršili že koncem svečana in v prvi polovici sušca, bodo treba najprej spraviti v zemljo.

Vrtne jagode bo treba presaditi v kolikor jih že v jeseni nismo. Jeseni presajene pa je pritisniti v zemljo, če jih je tekom zime dvignil mraz.

Lepotično grmičevje obrežemo, jagodino sadje otrebimo.

Paradižnik seje v cvetlične lončke ali v zabojček med solnčnim oknom. Istotako sejemo verbene, betonike, begonije in nagelj. Mak in ostrožnik bomo pa takoj, ko bo zemlja dovolj osušena, sejali na prostem.

Nekaj o semenskih rastlinah.

Dokaj semen si gospodinja lahko doma pridela. Posebno priporočljivo je to za ona semena, katerih se potrebuje večja količina, kakor seme salate, repinčija, kreše, rdeče pese, runkelna in korenja, repe, zelja, ohrovtia i. dr. Omenim tu le rastline, katere je treba že pomladi nasaditi kot semenske rastline.

Ker so si pa nekatere rastline v sorodu, se sme od teh sorodnih si rastlin vedno samo ena saditi za seme v istem vrtu, ker se sicer ob času cveta križem oplodijo. Iz takega semena zrastejo nič vredne rastline, bastardi. V razdaljenosti več sto metrov se pa tudi sorodne rastline lahko sadijo za seme.

Kdor hoče pridobiti dobro, plemensko čisto seme, mora biti zelo previden pri izbiro prostora za semenske rastline. Saj tudi soseda lahko nasadi tik ob tvojem vrtu ali v nevarni bližini sorodne semenske rastline in koncem koncev imate obe za nič semena. Torej pazite!

Tako n. pr. se sme od kapusnic vsako leto samo ena vrsta semena gojiti. Ker so pa ta semena kaljiva 4—5 let, je stvar lahko izvedljiva. V sorodu so si tudi čebula, česen in pore, redkev, repa in kolerabice, korenje in peteršilj, runkel in rdeča pesa.

Semenske rastline je odbrati že jeseni in sicer samo zdrave, krepko razvite rastline.

*

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski dne 24. marca so pripeljali speharji 41 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—12, špeh po 10—11 Din. Kmetje so pripeljali 28 vreč krompirja po 1.50—1.75, 16 vreč čebule po 6 (česen 12—14), 9 vreč zelja po 3—5 Din. Ječmen 1.50, oves 1.25—1.50, koruza 1.50, proso 1.50—2, ajda 1.50, ajdovo pšeno 3.50—4, fižol 1.75—2.50, celi orehi 4.50—5, luščeni 16—18. Kokoš 25—35, piščanci 25—65, raca 20—30, puran 50—80. Hren 12—14, karfijola 6—12, kisló kelje 3—4, repa 2, ohrovt 3—5, jabolka 4—6. Mleko 2—3, smetana 10—12, surovo maslo 22—32, jajca 0.60—0.75, med 14—20, suhe slive 8—12 Din.

Mariborski živinski sejem dne 22. III. 1932. Na ta živinski sejem je bilo prignanih 7 konj, 13 bikov, 250 volov, 317 krav in 5 telet, skupaj 592 komadov. Cene so bile sledeče: debeli volji 4—5 Din, poldebeli 3—3.75 Din, plemenski

DEKLE, NE LE PUŠELJC,

če hočeš, da bo fant ostal pri vojakih pošten, kupi mu knjigo

»Moj tovariš«,

nabožna knjiga za fante vojake. Cena 16 Din, z zlato obrezo 20 D. Zastonj dobiš poleg knjigo

»Domoljubni pevec«,

Pošlji naročilo Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

volji 2—3.40 Din, biki za klanje 2.50—3.75 Din, glavne krave debele 2.50—3 Din, plemenske krave 2—2.50 Din, krave klobasarice 1.25—2 Din, molzne krave 4—4.25 Din, breje krave 4—4.25 Din, mlada živina 3—4.50 Din, teleta 4—5 Din. Prodanih je bilo 195 komadov.

Mesne cene v Mariboru so bile sledeče: volovsko meso I. vrste 10—12 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telic 4—6 Din, telečje meso I. vrste 7—12 Din, II. vrste 6—8 Din, svinjsko meso 8—16 Din.

*

Marija Brezje pri Mariboru. Pevski odsek Prosv. društva Hoče priredi v nedeljo dne 3. aprila, ob 4. uri popoldne, pevski koncert pod vodstvom organista g. Furlana. Ob enem se bo igrala igra »Zob za zob«, ki bo polna smeha. Prireditve se bo vršila pri g. Zupanu pri Mariji Brezje.

Št. Peter pri Mariboru. Na belo nedeljo, popoldne po večernicah, se vrši občni zbor fantovskega krožka z običajnim dnevnim redom. Po občnem zboru je zanimivo predavanje. — V nedeljo dne 10. aprila, popoldne se vrši viničarsko zborovanje, katero sklicuje skupina Strokovne zveze viničarjev in na katerem bo poročal tajnik zveze Peter Rozman. Viničarji, pridite!

Ruše. Katoliško prosvetno društvo priredi na belo nedeljo dne 3. aprila t. l., ob pol 8. uri zvečer v stari šoli Gogoljevo veseligo »Zemiteva«. Igra je polna smeha. Zato vabimo vse, ki se radi smeji, da ne zamudijo prilike, da se nasmejejo do sitega. Vstopnina običajna. Vstopnice pa si priskrbite v predprodaji v kaplaniji, da ne bo pri dnevnih blagajni prevelike stiske. Na svidenje!

Sv. Lovrenc na Pohorju. Na cvetno nedeljo se je vršil popoldne po večernicah v Društvenem domu redni letni občni zbor kmečkega bralnega društva. Občni zbor je vodil predsednik g. Roman Pušnjak ob navzočnosti 34 članov in članic. Kot otvoritev občnega zbora je krepko zadonel polnoštevilni tamburaški zbor pod vodstvom g. Petra. Iz poročil posameznih odbornikov se je spoznalo, da so se zavedali dolžnosti in res s pravo gorečnostjo in požrtvovalnostjo hodili pot dela. Društvo se je v minulem poslovnem letu veliko gibalo v dramatik. Vprizorilo je več iger. Rekord pri številu gledalcev je odnesla »Miklova Zala«, katera se je vprizorila o priliki blagoslovitve Društvenega doma po prevz. pom. škofu g. dr. Ivanu Tomažiču, in sicer nad 400. Vkljub hudi zimi so pripomogli, da so se razevele na odru »Bele vrtnice«. Na pustno nedeljo pa so pokazali igralci svojo dovršenost v lepi stari igri »Revček Andrejček«. Predvsem gre priznanje g. Štefanu Pušnjaku,

ki je dovršil glavno vlogo Andrejčka do pičice. Izpopolnil se je gledališki oder s kulisami za srednjeveške igre. Oder sam pa zakriva nov zastor, ki na gledalce kaj dobro vpliva. Kakor je iz tega razvidno, ni čuda, da je imelo društvo pretečeno leto nad 20.000 Din prometa. Blagajniške posle vodi skrbno gospa Petrun. Na dnevnem redu so bile tudi volitve odbora, ki so se popolnoma lepo izvršile. Dobro sestavljena kandidatna lista je bila soglasno sprejeta. Celotni odbor se sestane takoj drugi dan k seji, da izdela načrt za bodočnost. Prav tako!

Negova. Naš fantovski odsek Katoliškega prosvetnega društva priredi v nedeljo dne 3. aprila krasno igro »Pri kapelici« v treh dejanjih. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Na sporedu je petje in tamburanje. Pri Negovi se bo lušno, fantje se pridno vežbajo v tamburanju ter zraven tega se še vežbajo tudi za pleh-godbo.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Po daljšem času smo pri nas spet imeli eno prireditve. Praznik sv. Jožefa so naši fantje hoteli posebno proslaviti. Pri pozni sv. maši je fantovski odsek imel skupno sv. obhajilo, popoldne po večernicah je pa priredil akademijo. Vkljub skrajno slabim počem je prišlo na prireditve še precej ljudi, pa zadovoljni so tudi bili menda, posebno razna Jožice in Jožeki, ko jim je govornik v imenu društva čestital. — Bog živi!

*

Prevalje. Tiha žalost nam skoraj ni dopustila spregovoriti o žalostnem dogodku, ki je pred nedavnim pretresla vso Mežiško dolino. Mlada, nadvse skrbna gospodinja na Dobrovnikovem domu Pavlka Kordež je postala žrtev poroda. Božja previdnost jo je poklicala k sebi, da ji pokloni za njeno tiho in bogu vdano življenje po zadnji, težki in trpljenjapolni preizkušnji večno plačilo. V globoki žalosti so komaj prenesli težko izgubo njen soprog, ki se je moral tako kmalu in nepričakovano ločiti od svoje življenjske spremljevalke, v času, ko je bila vez ljubezni najožja, in širno sorodstvo, svašto Kojnikov in Kordežev. Toda vsi so, dasi strti radi bridke izgube, vdani v voljo božjo, prenesli najhujši udarec. Pokojna je bila iz znane rodbine Kojnikov (po domače Jugovih) iz Dobrij pri Guštanju. Vsi člani rodbine so se že dolgo odlikovali kot požrtvovalni delavci pri prosvetnem društvu, Marijini družbi, tamošnji hranilnici. Najmlajši sin končava VII. gimnazijo v Mariboru. Pokojna je prinesla bogat zaklad odličnih kreposti tudi na svoj novi dom nad Prevaljami. Mir, ki je seval z njenega obraza, je pričal o njeni življenja poti pod varstvom nebeske, a tudi njene matere Marije. Tiha delavnost, s katero je znala družiti, nadaljevati in poglobljati domu že od nekdanj lastno složno sožitje, je pričala o njeni boki, neomajni religioznosti. In kar je glavno, srce ji je bilo polno ljubezni. Z njo ni znala samo spojiti moža v nad vse srečno zakonsko življenje, marveč čutili so jo tudi vsi, ki so prišli v njeno bližino in jo vzljubili. Dom nad vasjo je postal dom tihe sreče. S podvojeno voljo in delavnostjo, z mladostno energijo sta mlada gospodarja začela korenito gospodarstvo v očigled vsej strahotni

gospodarski krizi. Moč jima je dajala ljubezen, ki vse upa, vse prenaša. . . » Bog pa je nenadoma prekrižal njune načrte. Prepolno srce je odločil zase. Ogromna množica je pokojno spremljala k večnemu miru, da se ob njenem grobu poslovi od pokopane ljubezni. Zvenela je pesem v tih pozdrav. Nam pa je bilo v duši, kakor domotožje. Njeno plačilo je pri tebi, Bog, zato ne tarnaj!

Razbor pri Slovenjgradcu. Umrl je Gregor Jelen v župniji Zavodnje. Moč je bil daleč na okoli znan kot pravi strokovnjak v mizarstvu in tesarstvu. Marsikatera stavba tukaj in v sosednjih župnijah kaže njegovo izvrstno ter strokovno delo. Kljub visoki starosti mu ni bil noben stolp previsok. Daleč na okoli so mu peli zvonovi zadnje popotnico. Slovesno ga je pokopal domači župnik Rožman na domačem pokopališču v Zavodnjem. Pri pogrebu se je nabralo za mariborsko dijaško semenišče 100 Din. Prav iskrena hvala vsem cenj. darovalcem! Ženi in otrokom naše sožalje!

Pernice nad Muto. V noči od ponedeljka dne 21. na torek dne 22. marca je izbruhnil požar pri posestniku Sirmšnik Ivanu, Pernice štev. 43, vulgo Porčnik. Ogenj je nastal najprej v gospodarskem poslopju, zgorel je tudi skedenj in večinoma ves inventar. Kako je nastal požar, to ni znano; pač pa sumijo, da bi bil podtaknjen. Seveda se bo zločinec moral najti. Veliko je vredno to, da je bilo vse zavarovano za 65.000 Din in bo mladi gospodar, ki je komaj dve leti na Pernicah, ter je prišel iz Vuzenice, vsaj nekoliko potolažen, kljub temu je zavarovalnina zelo nizka. Bilo bi pač dobro za vse kmete, osobito one, ki imajo svoja poslopja zgrajena iz lesa, seveda tudi strehe, da bi se isti dali zavarovati za čim večjo svoto. Onim pa, ki še sploh nimajo zavarovano, pa svetujemo, da si dajo takoj zavarovati, ker ni znano, če se morebiti kakšna zločinska roka ne potika okoli, kakor se je to zgodilo drugod. Za vsak slučaj, ako imaš vsaj nekaj denarja v prvi sili, si sploh potolažen. Pristavljamo po novih vesteh, da je isto noč gorelo tudi pri Vildonerjevi koči v občini Št. Jernej. Tam je začelo goriti 1 uro kasneje. Brez dvoma gre tu za zločinsko roko, katero bi naj oblasti takoj prijela ter najbolj strogo kaznovala, sicer se bodo požari ponav-

ljali in ljudje bodo obubožali, da skrajnosti. Pa še velik strah se jih bo lotil in to ne rodi dobrih sadov. Torej na delo za zločince! Pa tudi ljudje naj bi posvečali več pažnje in včasih prežali nanj, sumljive tujce pa oddali oblasti ali občini.

Ruše. Novic pri nas pač ne zmanjka. Pretekli teden je bil imenovan na mesto občinskega odbornika Franca Gornika g. Anton. Požar, trgovec v Rušah. In tako je število naših občinskih očetov zopet popolno. — S 1. aprilom naš zapusti poštarica gđ. Pini Sinko, ki je podala ostavko na državno službo; na njevo mesto pride gđ. Blazin iz Maribora. — Star, tradicionalen in baje nestranski ruski pevski zbor je imel svoj občni zbor, na katerem so bili izvoljeni v odbor sledeči gg.: Požar, Ivan in Franc Knuplež, Ravnjak, Miglič, Grudnik in gđ. Rataj in Unger. Še homo peli v Rušah! — Nadzoroval pa je našo šolo te dni g. Miloš P. Vutkovič, odposlanec ministrstva prosvete. Zanimat pa se je le za pouk srbohrvaščine. — Največja senzacija pri nas pa je paj zadnji čas nov premogokop. Ze pred leti so se namreč gotovi krogi zanimali za premog, ki so ga baje izsledili v Rušah. Saj so ga našli na več krajih. Toda takrat se niko, ki ima kaj pod palcem, ni zainteresiral za stvar in je zaspala. Ko pa se je naveli v Rušah g. Ravš iz Remšnika, ki ima prstosledne pravice do Ruš in še dalje, je za stvar zainteresiral g. inženerja Redarja od družbe »Drauwalle« v Marenbergu, ki ima tudi na Remšniku bakren, grafitni in srebrn rudnik. Sedež družbe je v Kolinu. Ker pa še družba v Jugoslaviji nima lastne topilnice, je vso nakopano maso ruda izvažala v inozemstvo in jo tam topila. S 15. aprilom pa namerava g. inženjer Redar po nalogu družbe otvoriti tudi v Jugoslaviji svojo topilnico in v ta namen potrebuje premog. In te dni je začel kopati izsleden premog v Rušah. Premog je antracitboljše vrste. Začetki premogokopa so seveda neznatni. Trije delavci so začeli z delom. Kopalni bodo najprej 50 m po ravnem v hrib na Nasipih v Rušah, potem pa 50 m v globino. Tam pravijo je precej močna žila premoga. Svet, na katerem kopljejo, je last falske graščine, ki pa je pod agrarno reformo. Obrat bo seveda s časom povečan. Saj že prihodnji te-

Srčnemu oslavljenju in kratkemu dihanju

MR. BAHOVEC

PLAINKA

je čisto vzrok mast, katera je obkolila srce in njegovo mišičerje. Ta mast je vzrok, da srce ni dana možnost vrstiti svoje funkcije. Po redovni uporabi

„PLAINKA“ - zdravilnega čaja postane kri lahko tekoča, srce se razbremeni in ojači, kar povzroča zopet normalno dihanje.

Zahtovajte v lekarnah samo pravi

„PLAINKA“ - zdravilni čaj,

ki se ne prodaja odprto, temveč samo v plumbiranih paketih po Din 20 — z napisom proizvajalca:

Lekarna Mr. G. Bahovec, Gubljana

den začno delati v tri šihite po troje delavcev. Bo zopet nekaj zaslužka za revnega brezposelnega delavca. Ko bi le ne bila žila premajhna, da bi se ne splačalo kopati!

Št. Peter pri Mariboru. Letos poteče 400 let, kar so Turki zadnjič ropali in pustošili tudi pri Št. Peteru. Tega leta so Turki zažgali tudi župno cerkev in podružnico Matere Božje na Gocci. Siare pripovedke pripovedujejo, da so Turki takrat prišli do Metavškega hriba, kjer so se jim ba prebivalci v bran postavili. Kakšno škodo da sta cerkvi trpeli, nam ne povedo listine, le pravljice, ki so še ostale med ljudstvom, nam ta zgodovinski čin potrjujejo. Tri leta zatem je lavantinski škof Lenart poročil solnograškega nadškofa in sicer dne 23. oktobra 1535 blagoslovil zvonove in pokopališče, naslednji dan pa obe cerkvi. L. 1532 se prvič tudi omenja šola, biti pa je morala že prej. Kronika nam pripoveduje, da je bilo leta 1784 posebno poslopje za šolo. Prvi po imenu znani učitelj pa se omenja leta 1789, ko je umrl. Sedaj pa imamo pri nas dveje šole: deško s 4 razredi in zasebno dekliško tudi štirirazredno.

Sv. Peter pri Mariboru. V mariborski bolnici je umrl pretekli teden mladi, nadebudni mož in oče Miha Bračko iz Nebove, star šele 26 let. Zapušča mlado, žalujočo ženo, roj. Maček, in tri mesece starega Ivančka. Pokopana je bil na Pobrežju pri Mariboru ob obilni udeležbi domačih, znancev in prijateljev. znak, da je bil rajni Miha res priljubljen. Šentpeters-

Vedel si je pomagati.

Za dobe Friderika I. je nekoč hodil okoli kraljevega gradu v Potsdamu kandidat teologije s prižgano svetilko ob belem dnevu. Kralj je to videl in je vprašal kandidata, kaj dela. Rekel je:

»Iščem sorodnike, čemu?«

»Imam vse izpite in čakam kljub temu že dve leti na prosto župnijo. Tisti, ki oddajajo take službe, jo podelijo vselej kakemu sorodniku, tako da zame ne ostane nič. Zdaj pa si iščem sorodnike, ker bi vendar že rad bil pod streho.«

Kralju je to seveda zelo ugajalo, poklical

Januš Golc:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

Iz Celja je bil poslan z drugimi ujetniki na dolgi verigi v Gradec. Po zaslišanju v Gradcu je odkresal z več drugimi neuklenjenih rok na Dunaj. Na obeh najvišjih mestih sama zasliševanja, zapisniki in privijanja na priznanje: Kmetje so hoteli navaliti na gradove in poklati nedolžno gospodo. Zadnje dni so bili kmečki jettniki na Dunaju celo prosti. Na novo so jih oblekli in obuli in so jih celo vodili posebni vodniki okrog po cesarskem mestu.

Iz Dunaja v Celje so jih odpremili na odvojaštva zastraženih vozovih. V Celju je bilo vsakemu prosto, da jo je ubral svobodno, kamor je hotel.

Tako je razkladal pilštajnskimi tržanom Matija Toplišek, ki je ostal živ v bitki pri Št. Petru, prestal gosposko jetništvo v verigah, videl Gra-

14

dec ter Dunaj in bil zopet doma kot skromen gruntar v Dobležičah. Mlad, zdrav in čil je trobil ob kapitanovi strani na upor; poln brazgotin, izmozgan od pomanjkanja ter pešhoje, sploh postaran na duši in telesu se je povrnil v svoje ljube Dobležiče.

Toplišeka je priljubilo daleč na okrog dejstvo, ker je bil očitvelec Pavlovih junaštev na bojnem polju in mučeništva v celjski ječi. Njegove slavospeve si je vtisnil spominu posebno živo na pol slepi Andrej, ki je imel sedaj več nego dovolj za desetletja verodostojnega gradiva za pripovedovanje o slavi kmečkega junaka in junakinje.

Tak je bil položaj po z mečem vkročenem ter zatrtem zadnjem kmečkem puntu. Z naslednjimi leti je nastopila za kraje tostran in onstran Sotle doba najbolj slabih letin, povodenj, sploh vremenskih nesreč in strašnih kužnih bolezni.

IX. POGLAVJE.

V srednjem veku, ki je bil res tema za slovenske kraje, ni le požigal kmetu doma in ga

kim pevcem, ki so sodelovali, bodi na tem mestu izrečena iskrena hvala! Žalujoči ženi, materi, bratom in sestram ter ostalim sorodnikom iskreno sožalje!

Setarjeva pri Sv. Lenartu v Slov. goricah. Na Jožefovo popoldne so tužno zapeli zvonovi pri Sv. Rupertu in pri Sv. Lenartu, ko smo spremljali k zadnjemu počitku Janeza Senekoviča, ki je dāl časa potrpežljivo in vdan v voljo božjo prenašal hude bolečine, večkrat pokrepčan z angelskim kruhom, dokler ga blede žena smrt ni rešila trpljenja. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal pogreb. Na sedmini se je nabralo za afrikanske misijone 101 Din. Vsem darovalcem naj bo Bog dober plačnik, Domačim pa naše iskreno sožalje!

Sv. Lenart v Slov. goricah. Sklep gospodinj-ske nadaljevalne šole. Skromna svečanost se je vršila dne 13. marca ter je bila kljub slabemu vremenu prejšnjih dni zelo dobro obiskana. Hvala g. županu, kateri nam je dovolil prostore za tečaj; voditeljici gospe Košenina, ker je nam dekletom toliko pripomogla za napredek v gospodinj-ski izobrazbi; nadalje gđ. Marici Cinauer, č. g. provizorju Jakobu Sajovicu in g. dr. Krambergerju. Vsem tem se v imenu nas vseh gojenk iskreno zahvaljujemo za trud in skrb, ki so jo imeli z nami. Čisti dobilek je namenjen revnim dekletom prihodnjega gospodinj-skega tečaja. Saj smo ravno me dekleta, bodoče žene, določene za vzgojiteljice našega naroda. Zato vsakemu dekletu priporočam, naj se ne boji težav v današnjih težkih časih in naj nam neustrašeno sledi. Potem ho enkrat dobra krščanska žena, mati! — Mimika Veingerl.

Sv. Benedikt v Slov. goricah. V soboto dne 12. marca smo spremljali k večnemu počitku Kristino Zemljič, rojeno Repolusk, doma iz Bačkove. Žalostna je zgodba njene smrti. Vračajoča se od Sv. Lenarta proti domu še pri polnem zdravju, je obležala v občestnem jarku pol ure od doma nezavesna. Ker je bilo bolj v nočnih urah, je nikdo ni našel, da bi ji nudil prvo pomoč. Tako je prežebala še malo pri življenju celo noč in zjutraj do pol osme ure. Nekdo, ki je prišel mimo, jo je našel še malo živo. Spravijo jo k bližnjemu sosedu in na vse načine poskušajo, spraviti jo k zavesti, a zaman je bil ves trud. Prejela je še

maziljenje sv. poslednjega olja. Zavihala je velika žalost v domači hiši, ko so jo pripeljali domov na pol mrtvo. Tako, je potem drugi dan umrla, ne da bi se kaj zavedla. Svojo blago dušo je izročila Vsemogočnemu, ki upamo da ji je milosten sodnik. Zadnja leta so jo spremljali križi in težave, katere je boguvidno prenašala. Zato mislimo, da se že veselil pri ljubem Bogu. Ljuba Kristina, zapustila si očeta in mater, štiri brate, žalostnega moža in dva nepreskrbljena otročička. Njenim sorodnikom in obupajočemu možu naše sožalje! Tolažimo jih z naukom naše sv. vere, da smrt življenja ne uniči, ampak samo spremeni v drugo, boljše življenje, ki je večno lepo. Počivaj v sladkem miru, blaga žena!

Lokavci pri Negovi. Umrli je posestnik v Radanih Kaučič Ivan v starosti 44 let v bolnici v Radgoni ponoči od 19. na 20. marca po 14dnevni mučni bolezni na zastrupljenju krvi na nogi. Bil je operiran, pa je bilo že prepozno. Truplo so prepeljali dne 22. marca v hišo žalosti in se je vršil pogreb v sredo dne 22. t. m. na domače pokopališče. Pokojni zapušča štiri nepreskrbljene otročiče in žalostno ženo. Bil je večletni občinski odbornik in vzoren gospodar, katerega si naj marsikateri vzame za vzgled. Rajnemu blag spomin!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Žalostno so zapeli zvonovi dne 17. marca in naznanili ljudem, da je Večni poklicel k sebi gospo Miroslavo Tomažič, po domače Gregorčevu Friciko. Blaga rajnika je bila poznana daleč okrog, je bila dobrega srca, usmiljena do siromakov in je prav vzgledno izpolnjevala svoje verske

dolžnosti. Mnogo dobrega je storila tudi našim društvom in organizacijam, posebno v povojnih letih. Tam je v njeni spoštovani hiši po vojni bila več let nastanjena naša toli-potrebna hranilnica in posojilnica. Velikodušno so tam preje dobile svoje skrblje tudi naše mladinske organizacije, kakor Marijina družba, Dekliška zveza in bivši Orel. Tam smo imeli svoje sestanke, seje in poleti svoje prireditve. Tam nas je blaga gospa gledala in njena sedaj v težki boli prizadeta hčerka gospa Micika. Tam sta se z nami vred veselili, nas včasih tudi vzpodbujali, nas tolažili v neprijetnostih, nam svetovali in pomagali, kakor je bilo pač potrebno. Mnogokrat smo bili tudi deležni njihovega gostoljubja, ki jim ga in vse njihove naklonjenosti nismo mogli nikdar vrniti. Tudi pozneje, ko smo s svojimi organizacijami dobili prostore v Slomškovem domu, nam je spoštovana Gregorečeva hiša še vedno ohranila svojo naklonjenost in blaga gospa nas je rada prišla obiskat ob naših prireditvah. Pa zavela je burja, otežkočila je naše delo, pa ga tudi ukinila. Prišla je bela smrt in po kratki bolezni ugrabila našo blago dobrotnico, in zdi se nam, kakor da je šla naša mladost od nas. Blago rajnico je hodilo kropit mnogo ljudi in na Jožefovo smo pokojnico ob veliki udeležbi ljudstva položili k večnemu počitku. Pevci in šolarji so ji ob odprtju grobu zapeli nekaj žalostink, g. župnik konz. svetnik Šketa in g. učitelj Debeljak sta v svojih govorih v vznesenih besedah povdarjala njeno dobroto in se poslovila od nje. In istotako tudi mi šmarjetska mladina kličemo nepozabni rajniki stoterno zahvalo za njeno dobroto: tisočkrat ji Bog povrni z večnim veseljem. V težki boli prizadeti hčerki gospej Miciki in njenemu dobremu možu g. Ivanu Geč pa naše iskreno sožalje!

Sv. Urban pri Ptuju. V nedeljo dne 5. t. m. smo pokopali pridnega dečka, pet let starega sina Frančiška Ornič iz Vintarovec, njegov oče je tudi naročnik »Slovenskega gospodarja«. — V soboto dne 12. marca smo spremljali k zadnjemu počitku starčka 84 let Franca Fürbas iz Jirsovec. Bil je naročnik »Slov. gospodarja« in priden ter dober posestnik. — V petek dne 18. sušca smo položili v hladno zemljo 63 let staro Nežo Kramberger iz Vin-

FANTOM, KI GREDO K VOJAKOM!

Fantje vojaki radi pojo! Da bodo poneli lepo slovensko pesem na jug, smo sklenili darovati fantom, ki gredo k vojakom, knjigo:

»Domeljubni pevec«,

ako naročijo molitvenik za fante vojake:

»Moj tovariš«,

ki stane 16 Din, z zlato obrezo 20 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

gonil v sužnost Turek, ni vihtel nad njim samo biča tlake in desetine graščak, šibale so ga ter tirale v obup dolgotrajne vremenske nesreče; skrajno slabe letine in strah vseh strahov — neprizanesljiva morilka kuga. Da je bila doba srednjega veka za Slovence tolikokrat šiba božja, nam spričujejo še danes med narodom ohranjene pravljice o lakoti in kužna znamenja.

Ob Sotli pripovedujejo stare matere deci o slabih letinah in pogubonosni lakoti v dobi tlake ter desetine. Vsak Obsotelčan še zna danes, kako so mlatili tedaj štirje mlatiči celi teden, a ni izdala mlatev niti za hleb kruha. Bolj ko je vžival človek jedi iz puhlega in neizdatnega žita, tem bolj je bil lačen. Komaj je odložil žlico ter vstal od mize, je že vpil, kako ga muči glad. Kar so ljudje zavžili v taistih hudih časih, ni imelo nobenega teka, bilo je brez božjega blagoslova. Običajno je bilo, da so vmesili kruh iz žitnih plev, posušenih hrušk, drnuli, da, celo srabot so strgali in nosili lubje v mline. Prišlo je bogznaj kolikokrat do pobojev za trdo kruhovo skorjo. Ako je posedal kdo le količkaj skrbno skritega živeža,

ga je vžival skrivoma, da ga ne bi kdo videl in mu ga iztrgal. Ko je šlo za zadnja prgišča prehrane, se niso ozirali starši na deco in ne odrasli otroci na onemogle roditelje. V borbi za kruh in preživež je igrala pest glavno vlogo. Med ljudstvom so se ohranile le strahotne slike o pomanjkanju kruha; mesa itak ni bilo, ker so poginile domače živali lakote poprej nego ljudje.

Sestre gladi so bile razne kužne bolezni in od teh najhujša in najbolj neprizanesljiva kazen božja — kuga. Kot spomin na kugo, ki je kosila med našimi predniki, so se ohranila po Sloveniji do današnjih dni kužna znamenja.

Spomeniki na rešitev od kuge so si med seboj podobni in jih je poznati že koj na prvi pogled. Za temelj imajo podstavek, na katerem stoji soha. Vrh sohe krona kapelici podobna glavica s križem. Višina prič obče bolezenske morije se giblje med tremi in petimi metri. Starejša kužna znamenja so iz kamna, vitka, navpična in izdelana prav lično. Novejša so iz opeke, nerodna in vrhna kapelica je precej obsežna. V kapelici so kipi, največ pa slike: sv. križa, sv. Roka, Boštja-

je tiste, ki so imeli opravke z oddajo primernih služb in jih je vprašal, zakaj nimajo službe za tega prosilca. Izvijali so se na vse mogoče načine, a nazadnje pa se je le vendar našlo za prosilca prav dobro mesto, za katerega se je imel zahvaliti kralja in svoj — domislek.

Zemlja na severu se pogreza.

Geologi, ki so se udeležili zadnje ekspedicije prof. Wegenerja na Grönland, so ugotovili, da je ledena plast v sredini dežele debela 2700 m. Prerez dežele bi pokazal, da je podobna z ledom napolnjenemu bazenu. Zaradi teže te ogrom-

tarovec, ženo kolarjevo. Zapušča dve hčeri in enega sina. Naj počivajo v miru!

Velika Nedelja. V »Otoku« križniškega reda že skoraj pol leta tabori tolpa cigánov, kateri so postali zadnji čas za tukajšnje prebivalstvo res prava nadloga. Čudno, da dotična občina, kamor zgoraj omenjeni otok spada, dovoli tem delamržežem tako dolgo bivanje na njenem ozemlju in ne poskrbi, da se jih pošlje tja, kamor spadajo. Saj imamo dovolj domačih revežev, ki so res pomoči potrebni in katere smo dolžni podpirati.

Ščavnica pri Gornji Radgoni. Dne 8. marca se je raznesla žalostna novica. Zvonovi Sv. Petra so prepevali žalostno pesem ter naznanjali, da je nepričakovano naglo po kratki in mučni tridnevni bolezni, sprevidena in potolažena s sv. zakramenti, bogovdana in mirno zaspala zgledna in dobra krščanska mati Julijana Koler, posestnica na Ščavnici, stara 40 let. Prenašala je komaj tri dni svojo težko in mučno bolezen. Najbridkejša je bila ločitev od hiše, v kateri je živela s svojimi domačimi v najlepši slogi in krščanski ljubezni s svojim možem in sinom. Težko so se ločili, ko je zapovedal g. zdravnik, da mora naglo od svoje hiše in svojih domačih v bolnico v Radgono. Po operaciji, ki se je vršila še isto noč, je bila drugi dan prepeljana iz bolnice k svoji sestri v Črešnjevcu, kjer je še isto noč ob pol sedmih ob navzočnosti moževe sestre in svoje sestre mirno v Gospodu zaspala. Kako je bila rajna priljubljena po vsej domači okolici, kakor tudi daleč naokrog, je pokazal njen veličasten pogreb. Pokojna je bila vrla žena in dobra mati svojemu sinu ter skrbna gospodinja. Povsod se je pokazala kot dobra in odločno krščanska žena, ki je sama kakor tudi cela njena hiša vršila svoje verske dolžnosti. Ob odprtem grobu ji je zapel domači pevski zbor lepo žalostinko. Vsem darovalcem krasnih vencev ter vsem udeležencem lepa hvala! Naj počiva v miru!

Sv. Jurij ob Ščavnici. V četrtek dne 17. t. m. je umrl dobro poznan in priden mladenič Tonek Domajnko. Dolga leta je bival pri svojem stricu g. M. Domajnku, gostilničarju na Jamni. Pred enim mesecem je bil primoran iti v bolnico, odkoder je bil v zadnjih dnevih prepeljan k svoji materi k Sv. Benediktu v Slov.

goricah. Pokopan je bil na cvetno nedeljo. Najlejša hvala vsem, ki so ga spremili na zadnji poti!

Perovce pri Konjicah. Na god 40 mučenikov je zjutraj ob 7. uri zaplakala vsa rodbina Leskovar, ko je za vselej zatisnila oči blaga mamica z devetimi še večinoma neodraslimi otroci. Vdana v božjo voljo se je dala dvakrat sprevideti in slednjič prvi petek v mesecu in po težki mučni bolezni je izdihnila svojo blago dušo. Svetila jej večna luč!

Skomarje pri Zrečah. Celo našo faro je pretresla žalostna novica v petek dne 11. t. m., ki se je valovito širila od ust do ust, da dobre in skrbne matere, Anžluhove žene Francke, ni več med živimi. Ugrabila jo je neizprosna smrt v najboljši dobi življenja, komaj v 36 letu svoje starosti. Umrla je na porodu svojega šestega otroka, ki je še ostal pri življenju. Pogreba, ki se je vršil na tiho nedeljo dne 13. t. m., se je udeležilo mnogo ljudi, kateri so jo spremljali na njen podzemeljski dom. Nobeno oko ni ostalo suho, ko ji je vlč. g. župnik ob odprtem grobu govoril lepe poslovljne besede. Počivaj v miru, draga nam Francka!

Sv. Florjan v Dolihu. Le redko kedaj vam naznanimo kako novico iz naše župnije. Dne 13. marca so zadoneli zvonovi z ubranim glasom in nam naznanili žalostno vest, da je umrl eden izmed naših najboljših faranov, posestnik Štefan Lušnic po dolgi in mučni bolezni. Počivaj v miru naš ugledni faran in na svidenje nad zvezdami! Njegovi potrti rodbini in sorodnikom naše iskreno sožalje! Na sedmini se je nabralo 150 Din za novo bogoslovnico v Mariboru.

Kalobje. V torek dne 15. t. m. smo pokopali najstarejšega občana Jurija Ogrinc, ki je dopolnil 98 let. Bil je rojen leta 1834. Do svoje visoke starosti pa je bil še vedno korenjak. Zadnji čas ga je prav posebno zdelovala naduha. Bil je šegav človek in je dosti vedel povedati o starodavnih časih, ko je še služil pri Radeckiju in se udeležil vojne na Italijanskem. Zanimivo je tudi to, da je bil baje kar štirikrat zavarovan od raznih oseb za slučaj smrti, ne da bi on sam vedel zato. Če so se dotične osebe s tem kaj okoristile, je veliko vprašanje.

Žussem pri Celju. Redko kedaj se kdo oglasi iz Žusma, ni pa tako zapuščen kraj, kakor ga vsi smatrajo. Ustanovila se je tudi v Loki pri Žusmu sadjarska podružnica, ki bo velikega pomena za ta kraj. — Dne 16. t. m. je umrla na Žusmu posestnica Marija Hernaus. Bila je vzgledna krščanska mati 9 otrok, katere je vzgojila vse prav lepo in krščansko. Posebno je treba pohvaliti njeno hčerko Marjeto, ki se vedno trudi za dobre namene, kakor tudi je že nabrala precej denarja za gradnjo nove cerkve Kristusa Kralja v Hrastniku, dalje tudi vedno zbira denar za afriške misijone. Z bridko izgubo njene dobre matere sočustvuje vsa okolica. Naj počiva v miru! Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Videm ob Savi. Kakor vse povsod, tako nas tudi tukaj tare kriza. Pa je ne bi bilo, imamo še dobre kapljice vina, trajbarja (Štribarjevi vinogradi), libenčan, znan iz rimske dobe, Sremič je še sedaj brez snega. Radi dolge zime nam bo delo zakasnelo v vinogradih in na polju. Da si boš kmet lažje pomagal, delaj s poljskimi orodji, to je plug za ogrebanje ter sejanje krompirja, kalor tudi okapanje, okopnik, stroj za koruzo saditi, to vse dobite pri dobroznanem videmskem kovaču Antonu Škerbecu, on je najstarejši, najcenejši in najboljši izdelovatelj poljskega orodja, ker že nad 30 let izdeluje poljsko orodje.

Sromlje pri Brežicah. S 1. marcem nas je zapustil č. g. provizor Alojz Zdolšek, ker ga je božja previdnost prestavila na novo mesto v vinogradu Gospodovem. Za župnika je bil imenovan č. g. Štefan Stiper, dosedaj kaplan pri Sv. Petru pod Sv. gorami. Novemu vlč. g. župniku kličemo: Bog blagoslovi vaše delo v bodočnosti!

*

Zaklad turške mornarice.

Preteklo je več nego 100 let, odkar je bil potopljen pretežni del turško-egipčanske mornarice v Navarino zalivu ob južnem Grškem. Grki so se borili tedaj že dobrih pet let proti Turkom, da bi postali zopet svobodni. Vse je bilo prepričano, da bodo v tej borbi podlegli Grki. Turki so napadli grški otok

ne ledene mase se celi Grönland polagoma potaplja, dočim se n. pr. Skandinavija dviga. V zadnjih 600 letih se je dvignila za 6 metrov. Istočasno, ko se potaplja, se Grönland vsako leto oddaljuje proti zapadu za celih 36 m. Temu gibanju se pridružuje vsa Amerika, ki se tako počasi oddaljuje od Evrope.

Pridni učenec.

Mihec pride iz šole domov in reče:

»Mama, pomislil: jaz sem prvi.«

Mati ga pogleda popolnoma presenečeno. Ne more prav verjeti in vzklikne:

»Ti — prvi — tako nenadoma — kako je to mogoče?«

na, Lenarta, Antona ter Jožefa. Precej umetniškega smisla je opaziti na starejših kužnih spomenikih, novejši so le bolj nerodno kmečko delo.

Kuga je morila po Evropi zlasti v prvi polovici XIV. stoletja na različnih krajih. Po slovenskih krajih se je bila razpasla od začetka XVI. do XVIII. stoletja.

Kot znak okuženja po kugi je veljala neznosna vročina v prsih in po trebuhu. Med žganjem po notranjosti so se začele za ušesi, na vratu, pod pazduho, pod komolci in kolena izpuščati modre hule, ali pa so se lotili celega telesa žgoči izpuščaji. Od kuge napadeni je veljal za izgubljenega. Proti tej bolezni ni poznal tedanji človek nobenega sredstva.

Priprosto ljudstvo, meščani in grajska gospoda se je borila proti kugi predvsem na ta način, da se je ogibala z vso skrbjo okuženih krajev. Ljudje so dobro znali, da je kuga nalezljiva in jo prenese osebni stik z bolnikom. Kot splošna zdravniška sredstva so veljali in bili v rabi ti-le nasveti: Pij na tešče, lastno vodo. To sredstvo

prepodi iz želodca gnilobo in odpre jetra ter čreva. Ako zavohaš, da je zrak krog tebe okužen, drgni se pogosto ob kozla, ki močno smrdi, ali pa se pomudi večkrat na stranišču, kjer se tudi ne preganjajo po zraku dišave. Kot posebno sredstvo zoper kugo so slovele krastače. Lovili so jih navadni ljudje in zdravniki med šmarnimi mašami. Nalovljene so sušili na solncu in posušene stolkli na drobno. Na ta način dobljeni praš so si privezovali v vrečicah krog vratu in sta ga nosila na prsih kmet in gospod. Nekateri so si obesili krog vratu kar cele krote. Zopet drugi so napravljali iz teh ostudnih žab obliže in jih polagali na rane. Celo tako daleč so zablodili v praznoverju, da so krastače kuhali na mleku ali v kisu in so jih zavživali.

Ker so pa bila naštetna zdravniška sredstva brez učinkov, so se zatekali od kuge šibani ljudje k romanjem, molitvi, postu in k dobrim delom. Kot posebni priprošniki ter pomočniki zoper kužne bolezni so veljali: Mati božja, sv. Jožef, Rok, Boštjan, Ignacij, Frančišek Ksaver, Karol Boromejski in sv. Rozalija. Naštete svetnike so